

Minnestund på Jan Mayen

Den norske garnisonen på Jan Mayen 1941-45 er hedret med minneplate for sin innsats på øya under den annen verdenskrig.

THORLEIF ANDREASSEN

Høytideligheten fant sted på Jan Mayen lørdag 16. oktober, 48 år etter krigens slutt. Blant deltagerne var fire av veteranene, nemlig Magne Råum, Foldereid, Knut Aspelund, Birtavarre, Thorleif Mikalsen, Harstad, og Håkon Jensen, Moss.

Det var stasjonssjefen på Jan Mayen, major Per Sønvisen, som foretok avdukingen av minneplaten, som bl.a. gjengir første vers av «Øya i ishavet», et dikt Nordahl Grieg skrev under et besøk på den norske polarøya i 1942 - året før han mistet livet i et nedskutt

brennende fly under et luftangrep på Berlin:

Dyp er vårt

hjemlands muld.

Hemmelig er vi ett

med hver en sorg som gror.

Men det er ikke rett.

Tyske u-båter

Opptil 25-30 nordmenn ad gangen gjorde tjeneste på Jan Mayen fra 1941 til 1945. Disse hadde base på Island. I krigsårene var tyske u-båter og fly flere ganger «på besøk» og avfyrte skuddsalver mot øya i ishavet. Men på denne øya nordøst for Island slapp man å bli utsatt for det voldsomme angrepet som Hitler satte inn mot Svalbard 8. september 1943. Der ble ni nordmenn drept eller døde senere av sine sår, mens 41 ble tatt til fange under den tyske fire timer lange il-aksjonen.

Holdt stand

Da den annen verdenskrig brøt ut, ble personalet

Lørdag 23. oktober 1993 **Aftenposten**

på den meteorologiske stasjonen på Jan Mayen evakuert på et norsk marinefartøy, og radioanlegget ble ødelagt. Norske sjøstridskrefter hindret noen måneder senere en tysk styrke i å besette øya. I mars 1941 ble 12 norske soldater landsatt, og en ny meteorologisk stasjon ble

oppført i et lite dalføre inne på øya, som ble befestet og holdt til krigens slutt.

På Jan Mayen som på Svalbard spilte værrapportene som ble sendt derfra en uvurderlig rolle for de alliertes krigføring i nordlige farvann, det være seg Murmansk-konvoiene og

VETERAN: Knut Aspelund, Troms, var blant veteranene som deltok under høytideligheten på Jan Mayen forrige lørdag.

all annen sjøverts virksomhet.

Finn Andreassen, styremedlem i Arktiske Krigsveteraners Forening, sier at foreningen er Forsvarets tele- og datatjeneste stor takk skyldig. - Det er de som har fått laget og finansiert minneplaten som nå henger på en fin plass i den militære stasjonsbygningen på Jan Mayen. Avdukingen og intervjuer med veteraner inngår som en del av innholdet i en opplysningsvideo om krigsårene på Svalbard og Jan Mayen. Videoen utkommer i forbindelse med fredsjubileet i 1995, opplyser Andreassen.

104851